

Студія «Бібліотеки ОТГ: досвід, проблеми, перспективи».

Публічні бібліотеки Львівщини в умовах децентралізації

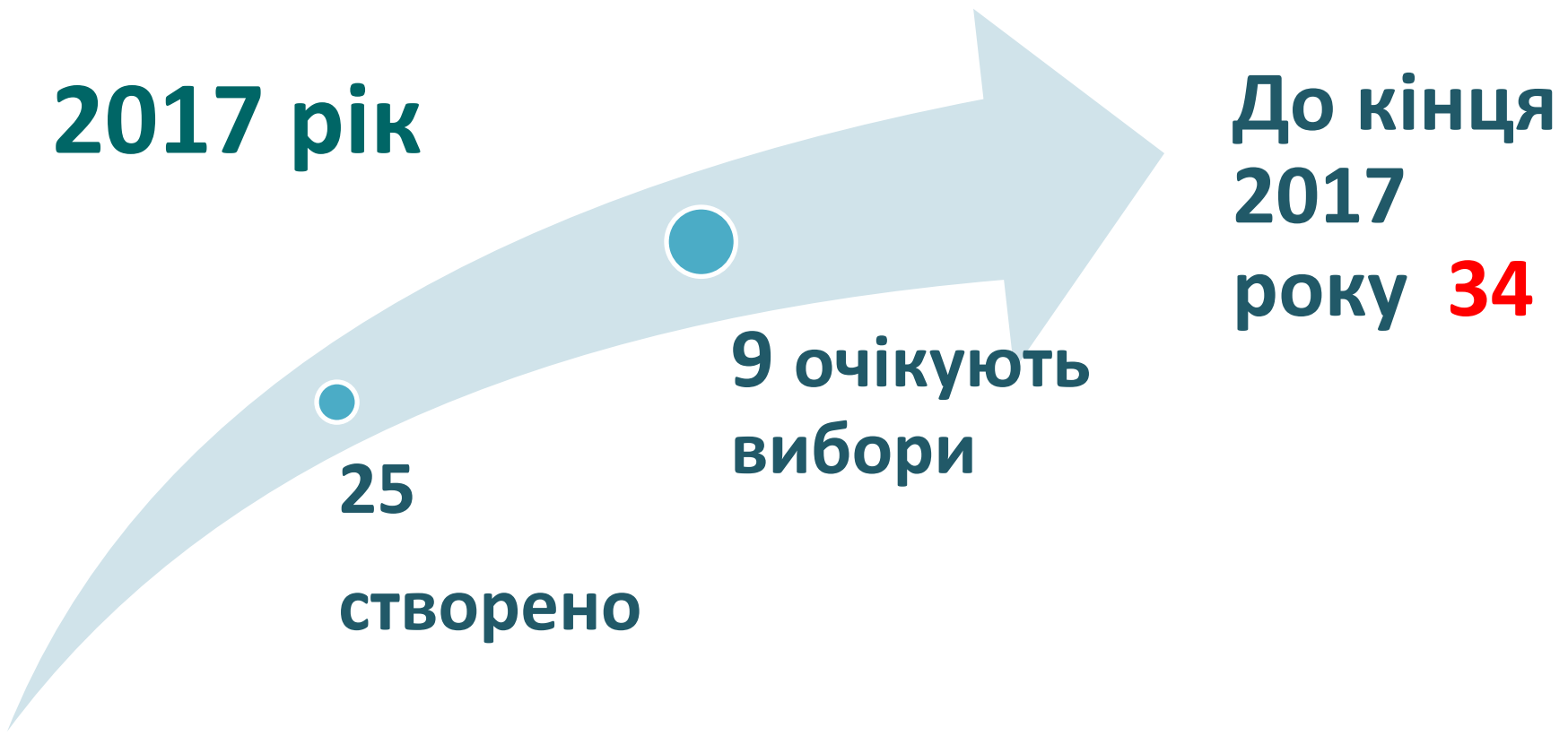
Кількість ОТГ Львівщини - 34

ОТГ Львівщини

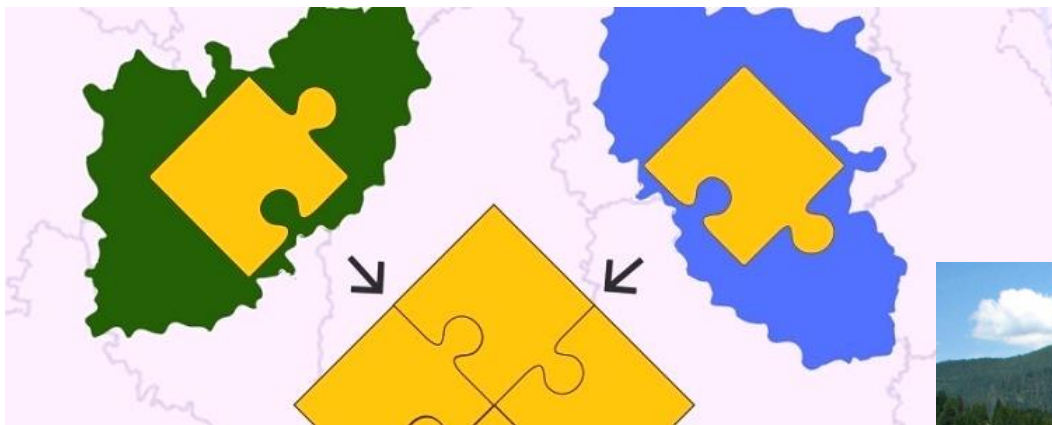
створено в 13 районах

2017 рік

До кінця
2017
року **34**

1 на межі Самбір + Ст. Самбір Воютицька сільська ОТГ

1 у гірському районі Славська селищна ОТГ

2017 рік

Найбільша Ходорівська ОТГ - **26,0** тис. нас.
28 бібліотек + 4 пункти видачі (1 бібліотека
на 900 мешканців)

Найменша Міженецька ОТГ - **2.2** тис. нас.
3 бібліотеки (1/700 мешканців)

В 13 районах створено 25 ОТГ
+ ще 9 очікують виборів

їм передано
172 бібліотеки і 7 пунктів видачі
+ ще 83 бібліотеки планується
передати до кінця року

19 сільських
ОТГ

116
бібліотек
1 пункт видачі

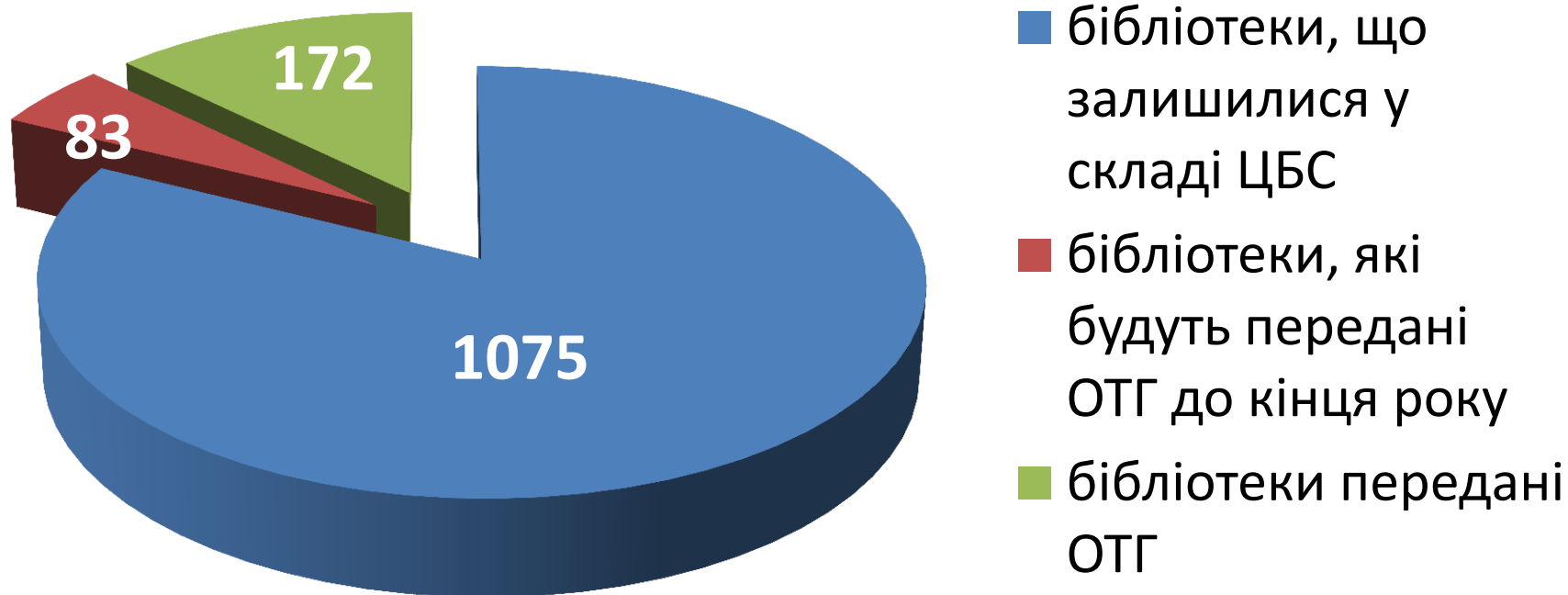
8 селищних
ОТГ

53
бібліотеки:
10 селищних
43 сільських
1 пункт видачі

7 міські
ОТГ

86
бібліотек:
12 міських
74 сільських
5 пункти видачі

Публічні бібліотеки Львівщини

Бібліотеки ОТГ – 19 % публічних бібліотек області

В процесі становлення відбувається незначне корегування

- **2** бібліотеки були закриті за рішенням сесії сільських рад Давидівської та Луківської ОТГ
- **1** бібліотека змінила статус на пункт видачі в Новострілищанській ОТГ
- **1** бібліотека колишньої військової частини стала центральною бібліотекою Новокалінівської ОТГ
- **1** публічна бібліотека була об'єднана зі шкільною бібліотекою в Бабинській ОТГ
- майже всі бібліотеки ОТГ є самостійними структурами,
- Стрийська ЦРБ бібліотека за рішенням сесії районної ради залишилася координаційним методичним центром для бібліотек Грабовецької ОТГ

Ходорівська ОТГ

- 28 бібліотек + 4 пункти видачі

ХОДОРІВСЬКА МІСЬКА ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА з філіями

Найбільша ОТГ. До структури КЗ «Ходорівська міська публічна бібліотека» додали сектор комплектування, якій здійснює обробку документів для всіх філій. 5 тис. грн. на періодичні видання

сайт відділу культури, туризму та охорони культурної спадщини виконавчого комітету Ходорівської міської ради

<https://kyltyra.wixsite.com/kyltyra-khodoriv>

Давидівська ОТГ

Стежками давидівської децентралізації

Як живе одна із найбільш інвестиційно привабливих ОТГ Львівщини через сім місяців після виборів

- До Давидівської об'єднаної громади увійшли **5 сільських рад**: Давидівська, Винничківська, Кротошинська, Пасіки-Зубрицька та Чишківська. Загалом у складі громади є **12 сіл**.
- Чисельність населення громади – понад **13 000 осіб**, втім через те, що вона розташована просто під Львовом, у селах є багато дачних поселень, де люди не зареєстровані офіційно. Тому ймовірно, що в Давидівській ОТГ проживає близько 20 000 осіб.
- Станом на кінець червня, тобто через 7 місяців після об'єднання, бюджет Давидівської ОТГ склав **53,4 млн. грн.** Із них майже **20 млн. грн.** в ОТГ надійшло власне від сплати податків підприємствами.

<https://varianty.lviv.ua/45067-ctezhkamy-davydivskoi-detsentralizatsii>

Давидівська ОТГ

«На баланс ми прийняли 7 бібліотек, дві із яких були без світла і опалення. Через це всі книги вкрились пліснявою, тому ми їх зараз масово списуємо, натомість закупили вже багато і дитячої, і дорослої літератури. Взагалі ми взялись за реформацію бібліотечної системи, адже бібліотека у селі якраз є тим місцем, де можна зустрітися, поговорити, де можна проводити літературні вечори. Ми вже встигли провести чимало таких заходів, і всі були дуже задоволені»

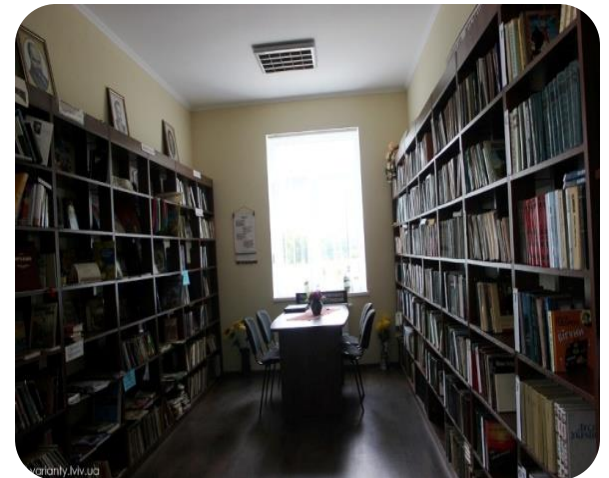

Христина Кучак - начальник відділу культури та інформаційної політики

Давидівська ОТГ

Умови бібліотек, які перейшли на баланс Давидівської ОТГ, виявились взагалі непридатними. А книжковий фонд вже давно не актуальний. Саме тому в громаді взялись за модернізацію та комплектування фонду.

Бібліотека с. Давидова отримала комфортне приміщення у новій музичній школі, понад 14 тис. грн. витрачено на нові видання (177 примірника) і 40 тис. грн. на нові меблі.

Гніздичівська ОТГ

До складу якої увійшли 4 бібліотеки і 1 пункт видачі (фактично діє на засадах ЦБС). Розглядається питання щодо об'єднання двох бібліотек, які знаходяться в смт Гніздичів.

Перші досягнення:

9 тис. грн. – кошти витрачені на придбання меблів

18 тис. грн. – планується витратити на придбання нових книг

2 тис. грн. – передплата періодичних видань на 2017 рік і

6 тис. грн. на 2018 рік

виділено кошти на придбання ноутбуку

Оксана Зубрицька, директор КЗ
«Бібліотека – інформаційний центр
інтелектуального та творчого розвитку»

Гніздичівська ОТГ

http://zik.ua/news/2017/03/29/gnizdychivska_otg_vidpravyla_na_peredovu_dopomogu_zibranu_pid_chas_1069945

Протягом місяця на території Гніздичівської об'єднаної територіальної громади тривала благодійна волонтерська акція «Великодній кошик воїнові АТО», організована працівниками КЗ «Бібліотека – інформаційний центр інтелектуального та творчого розвитку».

[Творча зустріч з Мирославом Дочинцем](#)

Участь у проектах

Карткування громад та Містки громадської активності (міста Кам'янка-Бузька, Новояворівськ, Новий Розділ, Угнів; Жидачівська ЦРБ та Новопсковська ЦРБ)

Моя громада мій добробут (на базі ЦРБ, бібліотек-філій м. Новояворівськ та с.Коханівка Яворівська РЦБС діють бібліотечні кінозали, які допомагають інформувати мешканців про хід реформи децентралізації влади)

Проекти дозволили обмінятися досвідом щодо децентралізації бібліотек, залучити ГО та мешканців до активного обговорення потреб громади та лобювання інтересів бібліотек.

Соціологічні дослідження

Сільські бібліотеки в умовах децентралізації

Олександр Софій
Микола Крат

Соціологічні дослідження

<http://dialog.lviv.ua/wp-content/uploads/2016/06/Silski-biblioteki-v-umovah-detsentralizatsiyi.pdf>

Реформування системи публічних бібліотек України в контексті децентралізації

Думка незалежних експертів

Основні проблеми:

- Відсутність реального реформування галузі, спроби реформування бібліотечної системи України мають швидше точковий, а не системний характер
- Відсутність реальної допомоги як на державному рівні, так і на місцевому
- Значне фінансове навантаження на місцеві бюджети при наявній інфраструктурі
- Недостатня активність самих бібліотек в питаннях лобювання своїх інтересів, розширення спектру послуг громаді

Допомога на місцевому рівні

**Програма
поповнення
бібліотечних
фондів
на 2015 рік
600 тис. грн.**

**Програма поповнення бібліотечних
фондів та бібліотечних проектів
на 2016 рік**

- **поповнення фондів - 600 тис. грн.**
- **конкурс на кращі бібліотеки та закупівлю комп'ютерів – 300 тис.грн**

Проблему оновлення фондів бібліотек ОТГ частково намагалися вирішити використовуючи обмінні фонди ОУНБ

Допомога на місцевому рівні

Попередні результати

15 ОТГ сформовано в 6 районах:

- Бродівському	- 1	8%*
- Жидачівському	- 2	18%
- Миколаївському	- 1	22%
- Самбірському	- 8	61%
- Старосамбірському	- 2	14%
- Стрийському	- 1	10%

* частка органів місцевого самоврядування району, які сформували ОТГ

Проблеми

- **Кадри** (віковий рівень та некомпетентність)
- **Фінансування відсутність субвенції**
(переважно лише заробітна плата і частково придбання періодики)
<http://sambirrada.gov.ua/rishennya-sesij>
- **Облік і статистика** (в ЕСМаР не було завантажено звіти публічних бібліотек 8 ОТГ за 2016 рік)
- **Професійний вакуум в наслідок руйнування професійного контакту з методичними центрами**

Проблеми

- **Переведення працівників бібліотек на не повний робочий день з метою економії коштів (Чишки дві бібліотеки-філії не об'єднані, працівники переведені на 0,5 ставки)**
- **Нестандартні структури Комунальний заклад «Бібліотека – інформаційний центр інтелектуального та творчого розвитку» Гніздичівської ОТГ у складі якого працює 3 бібліотеки-філії (сmt.Гніздичів, с.Лівчиці, с.Руда) та 2 пункти видачі літератури (сmt.Гніздичів, с.Ганнівці).**

Що далі? Думка незалежних експертів

Оптимізація мережі бібліотек є неминучою, тому головне, щоб оптимізація не стала їх банальним скороченням

Керівникам бібліотек, методичним службам усіх рівнів треба вивчати й аналізувати питання щодо організації бібліотечного обслуговування в регіонах і здійснювати інформаційну та методичну підтримку органів влади під час прийняття рішень

Координація зусиль провідних фахівців, науковців і організаторів бібліотечної справи, залучення експертів-консультантів з інших країн, доведення професійної позиції до представників уряду

Бібліотекарям варто доносити до широкого загалу статистичні дослідження щодо того, як бібліотеки впливають на економічне зростання, а також шукати шляхи позабюджетного фінансування

Що далі? Думка незалежних експертів

Краще мати одну велику бібліотеку на громаду з 25 000 чоловік, ніж 15 ніяких

Створити районний чи обласний фонд підручників з мобільним переміщенням за потребою

- В об'єднаних територіальних громадах на базі існуючих публічних бібліотек утворити комунальний заклад – публічна бібліотека громади, що матиме в населених пунктах громади відокремлені структурні підрозділи – філії.
- На районному рівні заклади культури, в т. ч. бібліотеки, будуть відсутні. Районну бібліотеку буде передано до комунальної власності відповідної територіальної громади.

Що далі? Думка незалежних експертів

План реалізації Стратегії Львівщини 2016-2018

Завдання	4.1.4. «Інформаційно-консалтингове забезпечення децентралізації на місцевому рівні»			
Назва	Створення мережі громадських центрів надання адміністративних послуг на базі сільських бібліотек			
Цілі	Мета: Покращення доступу громадян до публічної інформації шляхом переформатування роботи сільських бібліотек в громадські інформаційні центри на території Львівської області. Завдання: 1. Модернізація обладнання сільських/селищних бібліотек 2. Впровадження технологій обміну даними з наявними ЦНАП, органами влади 3. Підготовка консультантів послуг е-урядування			
Терміни	Березень 2017 – грудень 2018			
Бюджет, тис. грн.	2016	2017	2018	Разом
	-	500	500	1000
Інше	Подібні проекти задекларовані в Планах реалізації Стратегій ряду областей, зокрема Рівненської, Дніпропетровської, Вінницької			

Що далі? Думка незалежних експертів

- Бібліотеки - як аніматори культурного життя, як сегмент розвитку громади.
- Керівники бібліотек стали партнерами влади з багатьох питань, бо хто як не вони знають уподобання мешканців, а отже й виборця.
- Перетворення вдалися, бо влада збагнула роль публічних бібліотек у суспільстві як унікальних місць зустрічей і контактів
- Стабільне фінансування, нові сучасні приміщення, навчання персоналу сучасним методам управління, комп'ютерній грамотності, контакту з читачем і навіть мистецтво публічних виступів - усе це дало результат.
- Тепер поляки можуть з легкістю відмовитися від будівництва дороги чи великого спортивного комплексу на користь бібліотеки, бо вона працює на весь соціальний пласт, на всі вікові групи.
- Українські ж бібліотеки, схоже, лише намагаються стати багатофункціональними, затребуваними - в умовах недооціненої важливості, безгрошів'я та байдужості з боку влади

Але до цього Польща йшла довгих 25 років

Корисні посилання

<http://decentralization.gov.ua>

ПРО РЕФОРМУ
Обговорення

НОВИНИ
Історії Успіху

ОБ'ЄДНАННЯ ГРОМАД
Перспективні Плани

ІНФОРМАЦІЯ
Відео

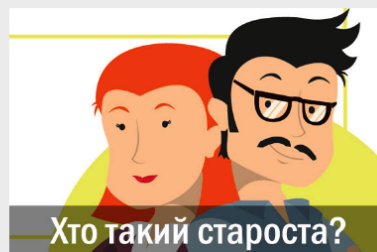
АКЦЕНТИ
Реформа Освіти

Реформа освіти

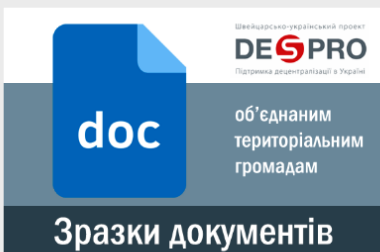
КАРТА ДОНОРІВ

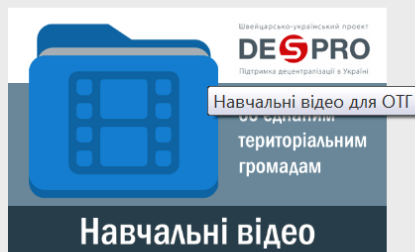
Хто такий староста?

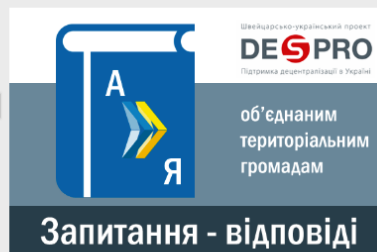
БЮДЖЕТИ ГРОМАД

Зразки документів

Навчальні відео

Запитання - відповіді

ІСТОРІЇ УСПІХУ

Корисні посилання

<http://oth.nplu.org>

Публічна бібліотека об'єднаної територіальної громади

Блог Національної бібліотеки України ім. Ярослава Мудрого

ГОЛОВНА

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ▾

РЕКОМЕНДАЦІЇ

СТАТИСТИКА ▾

ОБЛАСТІ ▾

ПРО БЛОГ

Наука і практика: точки перетину

👤 Кравченко Світлана 📅 Вересень 8, 2017 💬 Немає Коментарів

Українське суспільство давно говорить про необхідність реформування, позитивних змін і т.п. Здавалося, що всі все розуміють, але цей процес ще попереду на невизначений час.

Тепер, коли реформа відбувається «тут і... [Читати далі](#)»

Пошук

🗄 ЗАПИТАННЯ-ВІДПОВІДІ

🗄 КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

Дякую за увагу!

Олена Шматько, завідувач науково-методичного відділу КЗ ЛОР «Львівська обласна універсальна наукова бібліотека»

lounb-nmv@ukr.net